

सम्प्रदाय

ईशदेवता नाममन्त्रनी दीक्षाना दान पूर्वक


गुरु-शिष्यनी प्राणालीथी याली आवती

धर्मसाधनानी विशिष्ट परम्परा.


વૈદિકધર્મ અને સમ્પ્રદાય


- વૃક્ષ અને શાખા
- પ્રાથમિક સામાન્ય શિક્ષા અને ઉચ્ચ વિશિષ્ટ શિક્ષા


सम्प्रदायानु- बन्धारण

१. प्रमाण-शास्त्र 


२. विपास्थ 


३. आचार्यपरम्परा 

४. दीक्षाप्रणाली 

५. साधनाप्रणाली 

६. सिद्धान्त

➤ तत्त्व 

➤ धर्म 

सम्प्रदायना प्रकारो

वैष्णव

शैव

शाक्त

પુષ્ટિભક્તિસમ્પ્રદાય

ભક્તિશાસ્ત્ર એવા શ્રીભાગવતનો અર્થ પ્રકટ કરવા આ
લોકમાં વાણીના પતિ વૈશ્વાનર શ્રીકૃષ્ણ સિવાય બીજો
કોઈ સમર્થ નથી તે જોઈને શ્રીલક્ષ્મીપતિ ભગવાને, જેમ
વ્યાસજીને વેદોના વિભાજન અને પુરાણોને પ્રકટ કરવાની
આજ્ઞા આપી હતી તેમ, મને મનુષ્યદેહે પ્રકટ થઈને
ભાગવતનો ગૂઢાર્થ પ્રકટ કરવાની આજ્ઞા આપી.

સુબોધિનીનું મંગલાચરણ



अेकं शाखं देवकीपुत्रगीतम्

अेको देवो देवकीपुत्र अेव

मन्त्रोप्येकस् तस्य नामानि यानि

कर्माप्येकं तस्य देवस्य सेवा

तत्त्वार्थदीपनिबन्ध शास्त्रार्थप्रकरण



श्रावणस्यामले पक्षे अेकादश्यां महानिशि,
साक्षाद् भगवता प्रोक्तं तदक्षरश उच्यते

सिद्धान्तरहस्य



अन्तःकरुण मद्भाक्यं सावधानतया श्रुणु
आज्ञा पूर्वन्तु या ज्ञता गंगासागरसंगमे
यापि पश्यान् मधुवने न कृतं तद्वयं मया
देह-देशपरित्यागः तृतीयो लोकगोचरः

अन्तःकरुणप्रबोध

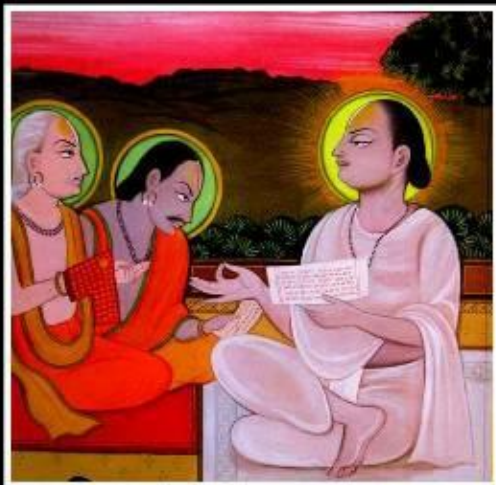


२. उपास्य

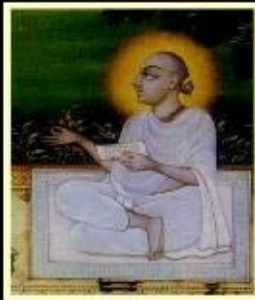
परब्रह्म
परमात्मा
भगवान्
अवतारी श्रीकृष्ण
स्वसेव्य



३. आचार्यपरम्परा



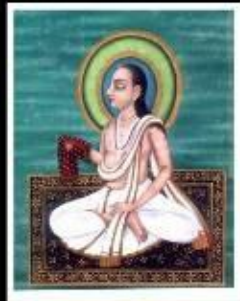
सम्प्रदाय प्रवर्तक आचार्यत्रयी



મહાપ્રભુ શ્રીવલ્લભાચાર્ય



શ્રીગોપીનાથજી



શ્રીગુસાંઈજી





મહાપ્રભુ શ્રીવલ્લભાચાર્ય

પ્રાકટ્યસ્થળ : ચમ્પારણ્ય

પિતા :

શ્રીલક્ષ્મણ ભટ્ટ

માતા :

શ્રીઈલ્લભાગારુણ

સાતા :

શ્રીરામકૃષ્ણ (મોટા ભાઈ)
શ્રીરામચન્દ્ર (નાના ભાઈ)

બહેન :

સરસ્વતી
સુભદ્રા

પત્ની :

શ્રીમહાલક્ષ્મી

પુત્ર :

શ્રીગોપીનાથ ૧૫૬૭ ભાદ્રપદ વદ ૧૨
શ્રીવિટ્ઠલનાથ ૧૫૭૨

ભગવદ્દાસી પ્રાકટ્ય

બાલ્યકાળ :

૮ શસ્ત્રાભ્યાસ પૂર્ણ

૧૦ એકં શાસ્ત્રં

ત્રણ વખત ભારત ભ્રમણ :

૪. દીક્ષાપ્રણાલી

૧. શરણ



૨. બ્રહ્મસમ્બન્ધ



प. साधनाप्रणाली



विहित-कर्तव्य

- अनन्य आश्रय
- श्रवण-स्मरण-कीर्तन
- सेवा
- सर्वस्वनुं समर्पण
- समर्पितनो भोग
- सदाचार
- स्ववर्णाश्रमधर्म
- सामान्यधर्म





निषिद्ध-त्याग्य

- ✗ अन्याश्रय
- ✗ असत्संग
- ✗ वृथा क्रिया
- ✗ वेदनिन्दा
- ✗ असमर्पित भोग
- ✗ वृथा बोलपुं
- ✗ वृथा ध्यान
- ✗ अधर्मनुं आचरण

☠ देवद्रव्य (कटोरीनो प्रसंग)

☠ देवलकवृत्ति (उत्तरशामयसित)

☠ भागवतवृत्ति (पद्मनाभदास)

नवधा भक्ति



निरुपाधिक
प्रेम



भक्त्या



भावलिप्त



कीर्तन



सुख



सत्य



दास्य



पादसेवन



मनन



वन्दन

श्रवण

कीर्तन

स्मरण

पादसेवन

अर्थन

आत्मनिवेदन

सुख

दास्य

वन्दन

नवधा भक्ति

नामभक्ति

रूपभक्ति(सेवा)

श्रवण

कीर्तन

स्मरण

बाह्य

आन्तर

पादसेवन

अर्चन

वन्दन

सुष्य

दास्य

आत्मनिवेदन

તત્ત્વ સિદ્ધાન્ત

શુદ્ધદ્વૈત બ્રહ્મવાદ

❶ બધાનું મૂળ શ્રીકૃષ્ણ; સર્વોચ્ચ તત્ત્વ - પરબ્રહ્મ

❷ સૃષ્ટિ બ્રહ્માત્મક-બ્રહ્મરૂપ

સર્વક પણ તે જ અને સરજાયું તે પણ તે જ

જગત્ શ્રીકૃષ્ણની લીલાસૃષ્ટિ

શ્રીકૃષ્ણ અંશી-જીવ અંશ; સાગર-ટીપું





બધાનું મૂળ શ્રીકૃષ્ણ; સર્વોચ્ચ તત્ત્વ - પરબ્રહ્મ

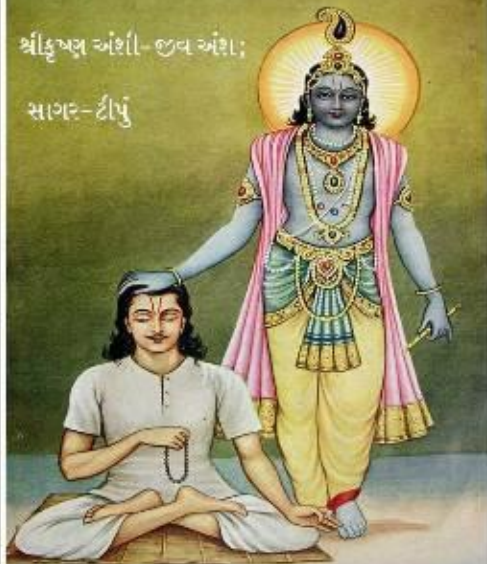
सृष्टि ब्रह्मात्मक

ब्रह्मज्ञप



શ્રીકૃષ્ણ અંશી-જીવ અંશ;

સાગર-ટીપું



धर्म सिद्धान्त

१. शरणा

रक्षक-आसरो

२. समर्पण

सौभग्यी

३. सेवा

सेवन; सुभजनक क्रिया



सेवा

आत्मनिवेदन

स्वरूप = चित्तानी कृपणप्रवाणता

साधन = स्व-तनु-चित्तानी विनियोग

स्वतनु - सकल इंद्रिय

स्वचित्त - चेतन अचेतन

स्वीय वस्तु

स्वरूप परिचारावतुं

श्रीपुरुषोत्तम-भाव-प्रतिष्ठा

सेवाक्रमः

मंगला - आरती

स्नान-शृंगार

ग्वाल भोग

पलना

राज भोग - आरती

अनवसर

उत्थापन भोग

संध्या - आरती

शृंगार वडा

ग्वाल

शयन भोग

शयन आरती

शयन

सम्प्रदायना यिहो

देवो भूत्वा देवं यजेत्

➤ तिलक



➤ मुद्रा



➤ कंठी



सम्प्रदायना तीर्थो

श्रीकृष्ण सम्बन्धी :

प्रणमंडल

द्वारका



आचार्यो सम्बन्धी :

जैठक

तीर्थ - पवित्र / दोषमुक्त करनार, लकितभाव वधारनार

सम्प्रदायना व्रत-उपवास

जयन्ती :

श्रीकृष्ण जन्माष्टमी

श्रीराम नवमी

श्रीवामन द्वादशी

श्रीनृसिंह चतुर्दशी

अेकादशी :



सम्प्रदाय शास्त्र

श्रीवल्लभाचार्यविरचित :

ब्रह्मसूत्रभाष्य

गीर्वाणसूत्रभाष्य

सुषोभिनी भागवतनुं विवेचन

पत्रावलम्बन

तत्त्वार्थदीपनिबन्ध

षोडशगन्ध

शिक्षाश्लोक

पञ्चश्लोकी

स्तोत्र :

श्रीपुरुषोत्तमसहस्रनाम

श्रीमधुराष्टक

श्रीकृष्णाष्टक वगेरे



सम्प्रदाय शास्त्र

श्रीगोपीनाथजी रचित :

साधनटीपिका

सौन्दर्यपद्य

सेवाश्लोक



सम्प्रदाय शास्त्र

श्रीगुसांईश्वर रचित :

विद्वन्-भाण्डन

भक्तिहंस

भक्तिहेतुनिर्णय

गीतातरुपर्य

न्यासादेशविवरण

सुभोधिनी टिप्पणी

स्तोत्र

सर्वोत्तमस्तोत्र

श्रीवल्लभाष्टक

स्फुरत्कृष्णप्रेमाभूतस्तोत्र

यमुनाष्टपदी वगेरे

विज्ञप्तिओ



अन्य महत्वपूर्ण प्राचीन साहित्य

प्रबन्धभाषा :

कीर्तन

वार्ता

८४-२५२

निबन्ध-धरु

प्राकट्य वार्ता

वचनानामृत

भावना

सेवाविधि

गुजराती :

धोण-पट्ट

ક

સમ્પ્રદાયના ઉત્સવો

ક

શાસ્ત્રવર્ણિત વૈષ્ણવ ઉત્સવો :

પવિત્રા ૧૨	ગંગાદશહરા
દોલોત્સવ	વિજયાદશમી
હિંડોળા	જયન્તી
જ્યેષ્ઠાત્મિષેક	પ્રબોધિની
નવવિલાસ	રાસોત્સવ

સામ્પ્રદાયિક :

પવિત્રા ૧૧	શ્રીનાથજીપાટોત્સવ
દાન ૧૧	

શ્રીકૃષ્ણના પરિકર સમ્બન્ધિ :

રાધાશ્રમી

આચાર્યો સમ્બન્ધિ :

વ્રજના લોકોત્સવો :

સાંઝી	ધનતેરસ	રૂપચૌદશ
દીપાવલી	અન્નકૂટ	ભાઈબીજ

ઋતુસમ્બન્ધિ :

ચૈત્ર

સંવત્સર

સૃષ્ટિ આરંભ

સુ. ૯

શ્રીરામ જયન્તી

વ. ૧૧

શ્રીવલ્લભ જયન્તી

વૈશાખ

સુ. ૩

અક્ષયતૃતીયા દ્વાપરયુગાદિતિથિ

સુ. ૧૪

નૃસિંહ જયન્તી

જ્યેષ્ઠ

સુ. ૧૦	ગંગા દશહરા
સુ. પૂનમ	સ્નાન યાત્રા જ્યેષ્ઠાભિષેક

આષાઢ

સુ. ૨	સ્થયાત્રા (પુષ્યનક્ષત્ર)
સુ. ૬	કસૂબા છઠ (વર્ષા ઋતુ)
સુ. ૧૧	દેવશયની
વ. ૧/૨	હિંડોરા

શ્રાવણ

સુ. ૧૧	પવિત્રા ૧૧
સુ. ૧૨	પવિત્રા ૧૨
સુ. ૧૩	કંટોલા ૧૩ - ટોંડનો ધનો
સુ. પૂનમ	રક્ષાબંધન
વ. ૭	છઠ્ઠી ઉત્સવ
વ. ૮	શ્રીકૃષ્ણ જયન્તી
વ. ૯	નન્દમહોત્સવ

ભાદ્રપદ

સુ. ૮	શ્રીરાધાઝમી
સુ. ૧૧	દાન
સુ. ૧૨	શ્રીવામન જયન્તી, શ્રીપુરુષોત્તમજી
સુ. ૧૫	સાંઝી આરમ્ભ
વ. ૫	શ્રીહરિરાયજી
વ. ૧૨	શ્રીગોપીનાથજી
વ. ૩૦	સાંઝી પૂર્ણ

આશ્વિન

સુ. ૧-૯ નવવિલાસ

સુ. ૧૦

વિજયાદશમી

વ. ૧૩

ધનતેરસ (ગોધનપૂજન)

વ. ૩૦

દીપાવલી (લક્ષ્મી-દેવોની અલિથી મુક્તિ)

कार्तिक

- सु. १ अन्नकूट
- सु. २ भाईबीज
- सु. ८ गोपाष्टमी-प्रथम गोव्यारण
- सु. ९ अश्विनवमी-कृतयुगाति-ईन्द्रमानसंग
- सु. ११ प्रबोधिनी-शंभासुरता वध पछी ४ मास पोढ्या
१. १-३० गोपमास - व्रतचर्या - थीरहरणुबीजा

માર્ગશીર્ષ

વ. ૯ શ્રીગુસાંઈજી

પૌષમાઘ

સુ. ૫ વસન્તપગ્ચમી - કામદેવ-પ્રદ્યુમ્ન પ્રાદુર્ભાવ

વ. ૭ શ્રીનાથજી પાટોત્સવ

ફાલ્ગુન

સુ. ૧૫ હોલિકા પ્રદીપન

